

Голові Верховної Ради України

Стефанчуку Р.О.

Голові Комітету Верховної Ради України

з питань гуманітарної та інформаційної політики

Потураєву М. Р.

Щодо підтримки галузі культури

та забезпечення функціонування

Українського культурного фонду

в 2023 році

Шановний Руслане Олексійовичу!

Шановний Микито Руслановичу!

До Вас звертаються керівники національних творчих спілок України, творчих осередків, які на добровільних засадах об'єднали в своїх лавах десятки тисяч професійних творчих працівників, видатних та знаних діячів сфери культури і мистецтв, тож просимо прийняти щирі запевнення в нашій вельми високій повазі та маємо намір поінформувати про наступне.

З самого початку російської агресії та повномасштабної війни в Україні наша культурна спільнота здійснювала і здійснює конкретні кроки, спрямовані не лише на збереження української культури в усіх її проявах, збереження унікальної культурної спадщини народів України, але й на привернення уваги світової спільноти до надзвичайно скрутного становища, в якому опинилася Україна внаслідок війни на нашій території. Фактично діячі культури, мистецтв та креативних індустрій з найтяжчих перших і до гарячих днів сьогодні тримають культурний фронт, здійснюють активну боротьбу проти поширення «рускава міра» в Україні та світі, перешкоджають впровадженню путінських культурних імперативів. Ця самовіддана діяльність творчих працівників та культурно-мистецьких осередків є основним і єдиним підґрунтям створення спільного культурно-духовного поля і зміцнення національного духу українського народу. Саме культура як національний базис формування свідомості забезпечує консолідацію зусиль всього українського суспільства у спротиві російській агресії. І саме зараз як ніколи українська культура, культурні інституції та митці потребують фінансової підтримки. Адже якщо ми не підтримаємо нашу культуру, діяльність митців і культурних інституцій, то ми маємо шанс надзвичайно швидко отримати величезну прірву в процесі формування національної свідомості та ідентичності, втратити міжнародну підтримку і наші позиції в міжнародній площині, втратити можливість впроваджувати, чи навіть «диктувати» наше бачення на світовій політичній та суспільній арені. І одним з найкращих способів підтримки української культури, на нашу думку, є її забезпечення через грантову систему, коли підтримку отримують найкращі та найбільш активні, і механізм якої зрозумілий усьому цивілізованому світовому співтовариству.

На сьогодні єдиною державною спеціалізованою установою в Україні, яка може здійснювати таку підтримку в площині фактично усіх напрямів культурно-мистецької сфери та організовувати прозорі, чесні й висококваліфіковані культурно-мистецькі конкурси, є Український культурний фонд.

Український культурний фонд (далі – Фонд) – державна інституція, яка з 2018 року сприяє творенню розвиненої екосистеми культури та креативності в Україні, забезпечує умови для розвитку інтелектуального та духовного потенціалу особистості й суспільства, широкого доступу громадян до національного культурного надбання.

Лише за п'ять перших років свого існування Фонд підтримав понад 2,5 тисячі проектів локального, національного та міжнародного масштабу у культурній сфері України. Саме завдяки діяльності Фонду наша держава впевнено вкорінилась на міжнародній культурній мапі, українські митці стали більш залученими та асимілювались у міжнародне культурне життя і саме проекти, реалізовані за підтримки Фонду, сьогодні є обличчям нашої держави, в тому числі й нашим щитом проти російської агресії та пропаганди.

У березні 2022 року усі кошти Фонду, які в мирний час виділялися на підтримку культури, було спрямовано на потреби Збройних сил України, і всім зрозуміло, що ми маємо боронити нашу державу, нашу землю, наш народ. Разом з цим надзвичайно показовим є той факт, що в цей складний час випробувань для всього українського народу, саме митці та діячі культури, об'єднавши свої зусилля в боротьбі з ворогом, продемонстрували всьому світу свою свідому громадянську позицію, сконцентрувавши творчий потенціал на захисті культури свого народу, громадянських прав, демократичних свобод та одвічних національних цінностей. Однак культура теж є зброєю і знаряддям перемоги! Вона завжди складала саме ту цінність, заради якої ми боремося й заради якої живемо. І саме культура, ведучи боротьбу на культурному фронті, підтримує моральний дух та патріотичну свідомість усіх українців, формує національну ідентичність та є двигуном відновлення України після війни. Тож культурний процес в державі має бути повноцінним й безперервним!

У двадцятих числах вересня ц.р. на сайті Верховної Ради України було оприлюднено проект Закону України «Про Державний бюджет України на 2023 рік» (далі - Закон). Ознайомившись з проектом цього Закону, ми, керівники національних творчих спілок України, глибоко стурбовані з приводу ситуації, пов'язаної з фінансуванням у 2023 році Українського культурного фонду. Передбачення в проекті Закону суми у розмірі 56 729,2 тис. грн. для «забезпечення функціонування Українського культурного фонду, у тому числі здійснення Фондом заходів з підтримки проектів» фактично не відповідає вказаному згідно з відомчою і програмною класифікацією видатків найменуванню, тому що «забезпечення функціонування Українського культурного фонду», тобто забезпечення поточної діяльності установи, складе 52 681,3 тис. грн, а 4 047,9 тис. грн. залишиться на «у тому числі здійснення Фондом заходів з підтримки проектів». Тож яке може бути «у тому числі здійснення заходів» за таку суму? Адже 4 047,9 тис. грн - це значно менше 1% від суми коштів, передбаченої у 2022 році для здійснення Фондом заходів з підтримки проектів (583 281,0 тис. грн. у березні 2022 року було спрямовано на потреби Збройних сил України). Тобто складається враження, що проект Державного бюджету України на 2023 рік не передбачає підтримку культурно-мистецьких проектів у 2023 році.

Усвідомлюючи складну економічну ситуацію в країні, через негативний вплив воєнних дій на території України та неможливість наразі визначити наслідки російської агресії, ми глибоко переконані, що фінансування єдиної в Україні, утвореної за європейськими стандартами інституції, яка є головним державним інвестором сфери

культури та практично усіх її напрямів, має хоча б на 50 % (у порівнянні з попереднім 2022 роком) відповідати цільовому призначенню її утворення.

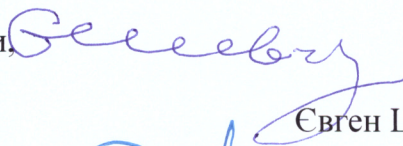
Останні сім місяців вписали надзвичайно трагічну сторінку в історію України. Руйнівна хвиля війни фактично зупинила напрацьовані десятиліттями зв'язки, нав'язала нашому суспільству нові норми буття, які докорінно змінюють і культурно-мистецьке життя країни, зокрема унеможлиблюючи творче самовираження митців і творчу взаємодію власне мистецького середовища та процес успішного розвитку нашої сфери.

Спираючись на думку видатних митців та багатотисячного загону творчих працівників наших національних творчих спілок, ми підтверджуємо, що сьогодні культура як ніколи потребує державної підтримки та очікує від Фонду фінансування вкрай важливих та актуальних культурних проектів.

Ця війна є боротьбою за нашу культуру та за українську самобутність, тому сферу культури, внаслідок її дієвості, не можна позбавляти уваги та державної допомоги, бо натхненний ентузіазм культурно-мистецької галузі не може бути безкінечним, не маючи хоча б часткової фінансової підтримки. Ми віримо в наближення нашої Перемоги і сподіваємося на Ваше розуміння важливості підтримки сфери культури з боку держави та Вашу особисту підтримку в питанні збільшення фінансування Українського культурного фонду у 2023 році, яке включатиме підтримку культурно-мистецьких проектів.

З повагою

Голова Координаційної ради
національних творчих спілок України,
Голова Національної спілки майстрів
народного мистецтва України

Євген ШЕВЧЕНКО

Голова Національної всеукраїнської
музичної спілки, Герой України

Євген САВЧУК

Голова Національної спілки
театральних діячів України

Богдан СТРУТИНСЬКИЙ

Голова Національної спілки
композиторів України

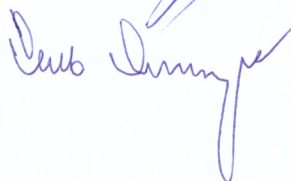
Ігор ЩЕРБАКОВ

Голова Національної спілки
художників України

Костянтин ЧЕРНЯВСЬКИЙ

Голова Національної спілки
кінематографістів України

Олесь ЯНЧУК